

FYZIOLOGICKÉ LÍNÁNÍ

Fyziologické línání nastupuje sezónně a je ovlivněno především délkou světelného dne a nepatrně i teplotou. Dochází k němu 2krát do roka. Na jaře se zvířata zbavují zimní srsti a na podzim se touto zimní srstí opět vybavují. Línání v mírné formě probíhá celoročně, souvisí to s růstovým cyklem chlupů jehož fyziologická délka trvá přibližně 1 měsíc. Fyziologické línání je nejvýraznější u přírodních plemen se střední srstí, která obsahuje sekundární chlupy (podsadu) a terciální chlupy (chmýří). Do této kategorie patří ovčáci, teriéři a z koček - evropské kočky, britské kočky a ostatní kočky s podsadou. Zvířata žijící celoročně v bytě mívají sezónní línání méně výrazné, zato línají průběžně celý rok ve zvýšené míře.

PATOLOGICKÉ LÍNÁNÍ

Za patologické línání se odborně považuje jen takové línání, které vede k tvorbě alopetických (lých) ložisek a k tomuto problému je třeba odborný přístup veterináře. To znamená, že pokud srst vypadává i v nadměrné míře a přitom bez problémů rychle roste nová a netvoří se přitom lysiny, nejedná se o poruchu ani o kožní onemocnění. Jedinou výjimkou je porucha štítné žlázy, takže pokud nadměrné línání trvá déle než 1 měsíc, je na místě nechat vyšetřit funkci štítné žlázy.

NADMĚRNÉ LÍNÁNÍ

Nadměrné línání je pojem, který lze těžko odborně definovat ale z laického a chovatelského hlediska je to problém, který se dá ovlivnit kvalitní výživou, kvalitní péčí o kůži a srst, která spočívá v používání speciálních šamponů, výživných kondicionerů, biotinu a oligoelementů spot on a v pravidelném vyčesávání.

CYKLUS RŮSTU CHLUPŮ

Chlupy zvířat rostou ve 3 fázích a celý cyklus u zdravých zvířat trvá přibližně 1 měsíc.

1. fáze: ANAGEN což je tzv. mladý chlup. Je to fáze, při níž chlup vyrůstá z chlupové cibulky a je zakotvený hluboko v kůži.
2. fáze: KATAGEN - tzv. dospělý chlup. V této fázi je chlup pevně ukotvený v kůži.
3. fáze: TELOGEN - tzv. starý chlup. Jedná se o fázi chlupu před vypadnutím, přičemž chlup je slabě ukotven blíže povrchu kůže.

VLIV HORMONŮ

Růst chlupů nejvíce ovlivňují hormony, proto se hormonální poruchy projevují lysáním a neobruštěním nové srsti. Přímý vliv na růst chlupů a na délku růstových fází chlupů má hormon štítné žlázy - tyroxin. Dále se pak podílejí hormony nadledvinek, pohlavní hormony, řídicí hormony hypofýzy a hypotalamu.

TELOGENNÍ DEFLUXE

Telogenní defluxe neboli uvolňování chlupů v telogenní fázi lze lidově označit za nadměrné línání, přičemž chlupy synchronizované různými vlivy do telogenní fáze vypadávají všechny najednou. Co to znamená? Tři výše popsané růstové fáze chlupů se u zdravých jedinců vyskytují na kůži celého těla rovnoměrně a mozaikovitě. To znamená, že na určité ploše kůže nebo ve vytrženém chomáčku chlupů najdeme zastoupené všechny 3 fáze růstu. Proto si nikdy nevšimneme, odkud chlup vypadl, poněvadž ho nahradí nový chlup v anagenní fázi. U telogenní defluxy najdeme v podstatě jen fázi jednu - a to je telogenní. Nejčastějšími příčinami této synchronizace růstových fází do jedné bývají různé nemoci, anestezie, březost a laktace, stres, vliv některých léků, hormonální poruchy a k projevům dochází s určitým zpožděním, minimálně za 1 měsíc po působení primární příčiny.

DYSPLAZIE CHLUPOVÝCH FOLIKULŮ

Dysplazie chlupových folikulů je geneticky podmíněná a znamená, že chlupové folikuly buď nejsou vůbec založené, nebo jsou založené velmi řídko, daleko od sebe a nebo, že během života může dojít k jejich degeneraci. Klinicky se to projevuje prořídnutím srsti, tvorbou lých ložisek až rozsáhlou lýchostí.

ALOPECIE BAREVNÝCH MUTANTŮ

Toto je další problém spadající do kategorie poruch růstu srsti, která se vyskytuje u vyšlechtěných barevných mutací jako je například modrý nebo hnědý dobrman, výmarský ohař atp. Tito barevní mutanti mají nerovnoměrně rozmístěný pigment a tvoří se jim makromelanozomy zodpovědné za lomivost chlupů. U některých jedinců se chlupy lámou různě nad úroveň kůže, u některých vůbec nevyrostají z chlupových folikulů. Výsledkem je pak prořídlá srst, lýchání a tvorba komedonů.

ALOPECIE PO OSTŘÍHÁNÍ

Tento termín se používá pro stavy, kdy srst přestane růst v důsledku ostříhání na krátko (těsně na kůži) nebo vyholení srsti například k chirurgickému zákroku nebo speciálnímu vyšetření. Nejčastěji se tento problém vyskytuje u plemene Čau čau, Akita inu na jakémkoliv místě na těle nebo u jiných zvířat na hřbetě, kteří musí být vyholeni na hřbetě kvůli vyšetření páteře kontrastní látkou. Příčinou zastavení růstu chlupů je tzv. ischemizace chlupových folikulů chladem. To znamená při ostříhání srsti na krátko - až na úroveň kůže dojde k teplotním změnám, stáhnou se malé kapiláry, které jsou zdrojem prokrvení a výživy kůže a chlupových folikulů a v důsledku toho dojde k zastavení růstu chlupů. Tato zástava růstu chlupů může trvat i několik měsíců.

PROTO POZOR PŘI STŘÍHÁNÍ PSŮ NA KRÁTKO!

V salonech nebo výslovně na žádost majitelů se často stává, že se psi a kočky na léto stříhají příliš na krátko, ale to není z odborného hlediska správné. Srst slouží k tomu, aby kůži chránila. Chrání ji nejen v zimě před zimou, ale i v létě před sluncem. Důkazem toho jsou bílá zvířata v jižních zemích, u kterých se vyskytují karcinomy kůže (u koček často na uších, poněvadž uši jsou málo pokryté srstí a u WHWT nebo maltézáčků stříhaných na krátko nejvíce na hřbetě). Zdravá, hygienicky dobře udržovaná srst i když je dlouhá, není příčinou toho, že je zvířeti horko. Naopak slouží k regulaci teploty. Problémem je jen když je zacuchaná, nevyčesaná, nevzdušná, suchá, mastná. Taková kůže se snadno zapalí, přitahuje parazity a je zdrojem kožních onemocnění.

Je třeba si uvědomit, že kůže středněsrstých psů je přizpůsobena tomu, že ji chrání srst s podsadou a tenká kůže dlouhosrstých psů musí být chráněná dlouhou srstí. Pokud narušíme tento fyziologický stav, kůže se začne bránit buď tím, že začne produkovat více mazu (začne se chovat jako kůže krátkosrstých psů) a důsledkem je pak mastná srst s lupy, a pes začne být více cítit nebo začne tvořit hodně podsady (začne se chovat jako kůže středněsrstých psů) a pak se může stát že se úplně změní kvalita původní srsti (srst již není lesklá, je příliš jemná a hustá). K podobným problémům dochází u plemen s drsnou srstí (teriři), která se má trimovat a místo trimování se stříhá. Stříhání nakrátko nejhůře snášejí kočky a to psychicky. Kdo ostříhal perskou kočku ví, že kočka se stydí, cítí se nahá a snaží se ukrývat. Dokonce několik dní nevyleze z úkrytu. Proto je pro zvířata lepší naučit se správně pečovat o jednotlivé typy kůže a srsti, problémy, po šamponech vždy nanášet výživné balzámy a kondicionery, pak není nutné dělat uměle z dlouhosrstých zvířat krátkosrsté.

Pro všechny výše uvedené problémy existuje řešení v pravidelných koupelích ve 2 až 4 týdenních intervalech v šamponu Mineral H (lv San Bernard) + použití výživného kondicionéru (lv San Bernard). Pro posílení účinku je vhodná regenerační kúra přípravkem BIOTIN-VITAMIN H (lv San Bernard), kterou kapeme na kůži nebo postižená místa dvakrát týdně. V případě hormonálních poruch lze tyto přípravky použít jen jako doplňkovou léčbu spolu s léčbou řízenou veterinářem.

MVDr. Rostislava Fábiková

